

Paragraaf Financiering

TREASURYFUNCTIE: TAKEN EN BELEID

Treasury zorgt voor financiering, cashmanagement en renterisicobeheer. Doel is vreemd vermogen voor de organisatie tegen zo laag mogelijke kosten en beschermen tegen ongewenste financiële risico's. Het financieringsbeleid van de Gemeente Breda schrijft voor dat we maximaal financieren met kortlopende leningen. Het rentetarief op kortlopende leningen (geldmarkt) is bijna altijd lager dan op langlopende leningen (kapitaalmarkt). We volgen de wettelijke kaders voor het renterisico beheer (kasgeldlimiet en renterisico norm). Deze staan in de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO).

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) publiceerde in 2016 de notitie rente 2017. Doel is realistisch ramen en transparante rentetoerekening. De toegestane rentevergoeding over de reserves en voorzieningen (bespaarde rente) is gemaximeerd. De werkelijke rentelast wordt verdeeld via het renteomslag percentage over de investeringen. Het renteomslag percentage voor 2020 is 1,25%.

RENTEONTWIKKELING

De pandemie zorgde in 2020 wereldwijd voor een enorme terugval in economische activiteit. Overheden leenden enorme bedragen om de economie draaiende te houden en tegenvallende belastinginkomsten te compenseren. De Europese Centrale Bank vergrootte in 2020 haar opkoopprogramma PEPP (Pandemic Emergency Purchase Programme). Mede daardoor bleef de rente laag, op de geldmarkt (looptijd leningen tot 1 jaar) en op de kapitaalmarkt (looptijd leningen langer dan 1 jaar). Op de geldmarkt daalde de 1-maands euribor van - 0,44% naar - 0,55%. Op de kapitaalmarkt daalde de benchmarkrente (rentetarief voor een lening van 10 jaar) van 0,19% naar - 0,26%. Deze rentetarieven zijn exclusief opslagen die geldnemers ook betalen.

FINANCIERINGSBELEID

In 2020 is weer maximaal kort gefinancierd via hoofdzakelijk 1-maands kasgeldleningen, binnen de kaders van de kasgeldlimiet. De rentetarieven lagen tussen de 0,32% - 0,46% negatief. Gemiddeld is ruim € 53 miljoen aan kortlopende leningen aangetrokken tegen -0,45% rente. Door de negatieve rente was er geen rentelast maar een renteopbrengst van € 236.000. De omvang van de kortlopende schuld was op 1 januari en op 31 december 2020 € 50 miljoen.

De gemeentelijke langlopende leningenportefeuille (opgenomen geldleningen) bestaat uit 2 deelportefeuilles. Een deel van de opgenomen geldleningen is voor financiering van investeringen. Een ander deel is doorgeleend aan Bredase woningbouwcorporaties. In 2020 is € 45 miljoen aan langlopende leningen aangetrokken voor gemeentelijke investeringen. Ruim € 66 miljoen aan langlopende leningen is afgelost. Door de lage rente op de kapitaalmarkt leidden nieuw aangetrokken leningen van € 45 miljoen en aflossingen op opgenomen leningen tot een lagere gemiddelde rente van dit deel van de portefeuille langlopende leningen (van 2,03% naar 1,86%).

De opgenomen leningen voor de woningbouw dateren uit het verleden en zijn onder dezelfde condities doorgeleend aan de woningbouwcorporaties. Dit deel van de geldleningenportefeuille neemt jaarlijks af door reguliere aflossingen. De gemiddelde rente blijft hoog, omdat leningen uit het verleden hogere rentetarieven hebben. Deze deelportefeuille nam in omvang af met € 2,4 miljoen. De totale omvang van de langlopende schuld (beide deelportefeuilles) daalde in 2020 met € 23,7 miljoen.

De portefeuille uitgegeven leningen daalt in omvang door reguliere aflossingen op de leningen. De gemiddelde rente blijft in 2020 ongeveer gelijk. Er is 1 lening verstrekt aan een sportvereniging. Er is ook naar rato van de deelneming in Enexis netbeheer (0,016%) meegedaan met een lening van € 500 miljoen.

De kengetallen solvabiliteit en netto-schuldquote werden beter door afname van de totale schuld (inclusief de post liquiditeiten). De netto langlopende schuld nam af in 2020 met ruim € 15 miljoen. In onderstaande tabel staat de ontwikkeling van de opgenomen en uitgegeven geldleningen.

Portefeuille langlopende leningen (> 1 jaar)	Restant hoofdsom 1 januari 2020	Gem. rente	Nieuw opgenomen leningen	Aflossingen op leningen	Restant hoofdsom 31 december 2020	Gem. rente	Mutaties
Opgenomen leningen tbv Gem. Breda	377.301.797	2,03%	45.000.000	66.323.779	355.978.018	1,86%	- 21.323.779

Opgenomen leningen tbv woningbouw	62.786.458	3,28%	0	2.422.905	60.363.553	3,33%	-2.422.905
Totaal opgenomen langlopende leningen	440.088.255		45.000.000	68.746.684	416.341.571	2,06%	- 23.746.684
Uitgegeven leningen tbv derden	97.836.518	3,88%	358.533	3.171.778	95.023.273	3,83%	-2.813.245
Uitgegeven leningen tbv woningbouw	66.676.626	3,35%		5.894.260	60.782.366	3,25%	-5.894.260
Totaal uitgegeven langlopende leningen	164.513.144		358.533	9.066.038	155.805.639	3,60%	-8.707.505
Netto langlopende schuld (totaal opg. - uitg. leningen)	275.575.111		44.641.467	59.680.646	260.535.932		- 15.039.179
Portefeuille kortlopende leningen (< 1 jaar)	50.000.000	-0,41%	pm	pm	50.000.000	-0,45%	0

VERSTREKTE GELDLENINGEN EN GARANTIES

De Gemeente Breda heeft per 31-12-2020 een portefeuille aan verstrekte geldleningen van € 155,8 miljoen.

Het overgrote deel hiervan is voor:

- Breedsaam (€ 74,2 miljoen);
- de woningbouwcorporaties (€ 60,8 miljoen);
- Chassé Theater Beheer NV (€ 14,2 miljoen).

De kredietrisico's op deze leningen zijn minimaal. De leningen aan de woningbouwcorporaties zijn gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Bij de andere leningen is bijna overal hypothecaire zekerheid. Op bijna alle leningen is regulier afgelost en bleven de effecten van de pandemie in 2020 op dit punt beperkt. Mezz heeft niet afgelost en is in overleg met de Gemeente Breda over de ontstane situatie. Mezz is naast het Chassé Theater actief in de zwaar getroffen evenementenbranche. De grootste lening aan het Chassé Theater heeft een renteherziening in 2023 die naar voren is gehaald. In november 2020 spraken we een nieuwe rente af voor de resterende looptijd. De rentecoupon is ondanks de mee berekende boete aanzienlijk lager (5,5% om 1,67%). Daardoor zijn de rentelasten voor het Chassé Theater met ingang van 2021 fors lager.

Aan direct verleende garanties aan rechtspersonen staat bijna € 22 miljoen uit. Bijna overal is hypothecaire zekerheid. Ondanks de pandemie is regulier afgelost op gegarandeerde leningen. Enkele sportverenigingen stelden de aflossingen een half jaar uit. De banken gaven soms die optie. Naast direct verleende garanties is er ook een garantie van € 37,5 miljoen voor de overeenkomst doordecentralisatie onderwijshuisvesting met Building Breda.

De gemeente is achtervang bij 2 waarborgfondsen: Waarborgfonds Sociale Woningbouw en Waarborgfonds Eigen Woningen. We staan indirect garant voor door het waarborgfonds gegarandeerde leningen. De gemeente wordt aangesproken als het waarborgfonds niet aan haar verplichtingen kan voldoen. De zekerheidsstructuur en de financiële positie van deze waarborgfondsen zijn goed. Daardoor loopt de gemeente weinig risico. De omvang van de uitstaande leningen waarvoor we garant staan bij het WSW nam af met ongeveer € 40 miljoen.

Bedragen x € 1.000

Borgstellingen of garantstellingen aan natuurlijke- en rechtspersonen	Oorspronkelijke hoofdsom	31 december 2019	31 december 2020
Geldleningen voor het verkrijgen/ verbeteren van woningen	571	436	385

Waarborgfonds sociale woningbouw	747.725	620.280	579.577
Overige leningen	45.200	24.636	24.457
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke- en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	793.496	645.352	604.419

RENTERISICOBEBEER

Renterisico is het risico dat de rentelast van een gemeente ineens fors stijgt. Dit kan als veel lopende schuld vervalt en er opnieuw financiering nog is tegen een mogelijk fors hoger rentepercentage. De wetgever stelt daarom eisen aan het maximale jaarlijkse renterisico voor een gemeente (wet FIDO, Financiering Decentrale Overheden). Deze eisen komen tot uitdrukking in de kasgeldlimiet (norm voor leningen met looptijd tot 1 jaar) en de renterisiconorm (norm voor leningen met looptijd vanaf 1 jaar). Deze normen bepalen de speelruimte voor de gemeente om verantwoord en goedkoop te financieren. Beide normen zijn gekoppeld aan de begrotingsomvang.

KASGELDLIMIET

Met kasgeldlimiet voorkomt het Rijk dat een gemeente te veel financiert met kortlopende leningen (looptijd tot 1 jaar) en zo teveel renterisico loopt. Kasgeldlimiet is 8,5% van de totale begroting en maximeert de omvang van kortlopende geldleningen. Breda mag in 2020 gemiddeld niet meer dan € 57 miljoen aan kortlopende geldmiddelen aantrekken.

Omdat inkomsten en uitgaven in tijd niet altijd gelijk lopen mag een gemeente kasgeldlimiet 2 aaneengesloten kwartalen overschrijden. Daarna moet de gemeente de omvang van de kortlopende leningen onder de kasgeldlimiet brengen. Dit kan door omzetten van kortlopende naar langlopende leningen. De tabel laat enkel in het eerste kwartaal 2020 een overschrijding zien van de kasgeldlimiet. Daarmee voldoen we aan de wettelijke voorschriften voor kasgeldlimiet.

Bedragen x € 1 miljoen

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang begroting per 1 januari 2020 - de grondslag	665	665	665	665
Toegestane kasgeldlimiet:				
- in % van de grondslag	8,5%	8,50%	8,50%	8,50%
- omvang kasgeldlimiet	57	57	57	57
Toets kasgeldlimiet:				
Gemiddeld overschot vlottende middelen	-	-	-	-
Gemiddeld opgenomen vlottende schuld	0	46	17	29
Toegestane kasgeldlimiet	57	57	57	57
Onderschrijding (+) / overschrijding (-) van kasgeldlimiet	-4	11	40	28

RENTERISICONORM

De renterisiconorm voorkomt dat een te groot deel van de totale gemeentelijke schuld (met looptijd langer dan 1 jaar) in eenzelfde jaar vervalt en opnieuw financiering nodig is tegen een mogelijk fors hogere rente. Het rijk stelde de renterisiconorm op 20% van de gemeentelijke begroting. Dat dwingt een spreiding van minimaal 5 jaar af van de schuld in de vervalkalender. Breda mag in 2020 maximaal € 127 miljoen aan langlopende schuld opnieuw financieren en/of aan een renteherziening onderhevig laten zijn.

De tabel laat zien dat we de laatste jaren en in 2020 voldoen aan de norm. De gemeentelijke schuldportefeuille heeft een gemiddeld lange looptijd. Daardoor zijn de jaarlijkse aflossingsbedragen relatief laag en overschrijden we niet de renterisiconorm. De schuldportefeuille heeft genoeg spreiding om het renterisico te beperken. Het renterisico is momenteel

bij alle gemeenten zeer beperkt. De kapitaalmarktrente is uitermate laag en de netto rentelast in de begroting zeer beperkt. In Breda is de netto-rentelast 0,41% van de begroting.

Bedragen x € 1 miljoen

	2017	2018	2019	2020
Begrotingsomvang	637	654	642	595
Renterisiconorm (20% van de begroting)	127	131	128	119
Aflossingen op de vaste schuld	60	80	97	69
Ruimte (+) onder risiconorm	67	51	31	50

SCHATKISTBANKIEREN

Sinds eind 2013 is schatkistbankieren verplicht voor decentrale overheden. Gemeenten mogen niet meer beleggen maar moeten overtollige middelen bij de schatkist afstorten. Een beperkt bedrag is vrijgesteld om dagelijks betalingsverkeer niet te verstoren. Dit drempelbedrag is 0,75% van de begroting (tot € 500 miljoen) plus 0,2% van het meerdere. De drempelwaarde van de Gemeente Breda is in 2020 € 4 miljoen. De gemeente heeft geen structurele overtollige middelen en stort tijdelijke overschotten af. Het afstorten gebeurt automatisch als het saldo van de gemeentelijke rekeningenstructuur bij de BNG bank de € 2 miljoen (credit) overschrijdt. In 2020 was dit niet het geval.

Bedragen x € 1.000

Berekening en benutting drempelbedrag schatkistbankieren	Drempel	Drempel	Drempel	Drempel
Drempelbedrag 2020 is 0,75% van Begroting over eerste € 500M + 0,2 % over het meerdere	4.080	4.080	4.080	4.080
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.095	1.326	1.004	1.077
Ruimte onder het drempelbedrag	2.985	2.754	3.076	3.003
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

TREASURYRESULTAAT

Het treasury resultaat is het verschil tussen netto rentelast en doorbelasting van die rentelast naar taakvelden en grondexploitaties. Het resultaat is in 2020 € 1.790.575. Dat is ruim € 7 ton hoger dan geraamd. Het verschil bestaat grotendeels uit hogere doorbelasting van rente (aan taakvelden en grondexploitaties) en lagere rentelast. De rentetoe rekening in de begroting staat in de tabel.

Werkelijke rentelasten en -baten	Jaarrekening 2019 gem rente %	Jaarrekening 2019 bedrag	Begroting 2020 rente %	Begroting 2020 bedrag	Jaarrekening 2020 rente %	Jaarrekening 2020 bedrag
Rente vaste schulden: OG-gemeente	2,84%	6.914.000	2,37%	6.906.000	1,85%	6.790.284
Rente vaste schulden: OG-woningbouw	3,55%	2.262.000	3,55%	2.235.000	3,33%	2.048.293
Rente nieuwe kortlopende schulden (2020)	-0,30%	-257.000	-0,30%	-180.000	-0,45%	-232.273
Overige financieringslasten (saldo)		-173.000		0		-179.959
Totaal werkelijke rentelasten		8.746.000		8.961.000	0,0473	8.426.345

Externe rentebaten UG/woningbouw	3,55%	2.258.000	3,55%	2.405.000	3,83%	2.048.394
Externe rentebaten UG/gemeente	3,56%	3.956.000	4,01%	3.691.000	3,25%	3.709.716
Totaal werkelijke rentebaten		6.214.000		6.096.000		5.758.110
Saldo werkelijke rentelasten minus -baten		2.532.000		2.865.000		2.668.235
Bij: Rente over eigen vermogen (reserves)	2,25%	3.640.000	1,25%	1.760.000	1,25%	1.671.413
Bij: Rente over voorzieningen	2,25%	851.000	1,25%	739.000	1,25%	635.675
Saldo rentelasten over eigen vermogen en voorzieningen		4.491.000		2.499.000		2.307.088
Totaal toe te rekenen rentelast		7.023.000		5.364.000		4.975.323
Toe te rekenen aan grondexploitaties	1,45%	528.000	1,66%	743.000	1,47%	1.045.933
Resteert toe te rekenen aan taakvelden (vaste activa)	1,65%	6.495.000	1,06%	4.621.000	0,86%	3.929.390
De toegerekende rente aan taakvelden via renteomslag ad	2,00%	9.035.000	1,25%	5.567.000	1,25%	5.720.147
Resultaat treasury	1,65%	2.540.000		946.000		1.790.757
Saldo werkelijke rentelasten minus - baten / omvang van de begroting 2020				0,43%		0,40%

